

ধৰ্মৰ সামাজিক কাৰ্য্যাবলী

ধৰ্মৰ সামাজিক কাৰ্য্যাবলীসমূহে সামাজিক শৃংখলা ৰক্ষা, একতা বৃদ্ধি, মূল্যবোধ গঠন আৰু সমাজত অৰ্থ প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত ধৰ্মই পালন কৰা বিভিন্ন ভূমিকাক সূচায়। ধৰ্মে পৱিত্ৰ বা অতিপ্ৰাকৃতিক সম্পৰ্কীয় বিশ্বাসৰ ব্যৱস্থা হিচাপে কাম কৰাৰ লগতে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান হিচাপেও আচৰণ, সম্পৰ্ক আৰু সামূহিক জীৱনক প্ৰভাৱিত কৰে। সমাদৃত মানদণ্ড আৰু নৈতিক নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰি ধৰ্মই সামাজিক আন্তঃক্ৰিয়া নিয়ন্ত্ৰণ কৰাত সহায় কৰে আৰু সামাজিক ব্যৱস্থাৰ স্থিৰতা আৰু ধাৰাবাহিকতাত অৰিহণা যোগায়।

সমাজবিজ্ঞানী, বিশেষকৈ এমিল ডুৰ্কেইমে, ধৰ্মক কেৱল ব্যক্তিগত বিশ্বাসৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা নহয়, বৰঞ্চ ইয়াৰ সামাজিক তাৎপৰ্য্যৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত বুজা উচিত বুলি গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। ডুৰ্কেইমে যুক্তি দিছিল যে, মানুহক একত্ৰিত কৰা, সমাদৃত মূল্যবোধ সুদৃঢ় কৰা আৰু সমাজক একত্ৰিত কৰি ৰখা নৈতিক কাঠামো বজাই ৰখাত ধৰ্মই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা, একতা বৃদ্ধি কৰি আৰু সামূহিক চেতনাক শক্তিশালী কৰি ধৰ্মই সমাজৰ কাৰ্যক্ষমতা আৰু স্থিৰতাত প্ৰত্যক্ষভাৱে অৰিহণা যোগায়।

তলৰ আলোচনাখনে ধৰ্মৰ প্ৰধান সামাজিক কাৰ্য্যাবলীসমূহ ব্যাখ্যা কৰিছে আৰু ধৰ্মই কেনেদৰে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান হিচাপে ব্যক্তি জীৱন আৰু বৃহত্তৰ সামাজিক গঠন দুয়োটাকে প্ৰভাৱিত কৰি কাম কৰে তাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিছে।

১. সামাজিক একতা (সংহতি) বৃদ্ধি কৰা

ধৰ্মই সমন্বিত বিশ্বাস, আচাৰ-অনুষ্ঠান আৰু পদ্ধতিৰ জৰিয়তে ব্যক্তিসকলক একত্ৰিত কৰি সামাজিক একতা বৃদ্ধিত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। সামূহিক উপাসনা আৰু ধৰ্মীয় কাৰ্যকলাপত অংশগ্ৰহণৰ মাজেৰে, লোকসকলে একতাৰ অনুভূতি গঢ়ি তোলে যিয়ে সামাজিক সম্পৰ্কসমূহ শক্তিশালী কৰে। ধৰ্মীয় পৰম্পৰাবোৰে এক সমন্বিত নৈতিক সম্প্ৰদায় গঢ়ি

তোলে য'ত ব্যক্তিসকল কেৱল পৱিত্ৰ বস্তুৰ সৈতেই নহয়, পৰস্পৰৰ সৈতেও সংযুক্ত অনুভৱ কৰে, যাৰ ফলত সামাজিক ঐক্য অধিক শক্তিশালী হয়।

দেৱালী, ঈদ, বিহু আৰু বড়োদিনৰ দৰে উৎসৱবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান হিচাপে কাম কৰে যিয়ে পৰিয়াল আৰু সম্প্ৰদায়ৰ মাজত মানুহক একত্ৰিত কৰে। এই উদযাপনসমূহে সামূহিক অংশগ্ৰহণ, খাদ্য বিতৰণ, সম্ভাষণ বিনিময় আৰু সামূহিক সমাবেশক উৎসাহিত কৰে, যাৰ ফলত পৰস্পৰৰ মাজত বুজাবুজি বৃদ্ধি পায় আৰু সমাজৰ সদস্যসকলৰ মাজত থকা সম্পৰ্কৰ বান্ধোন সুদৃঢ় হয়। এইদৰে, ধৰ্মই এক শক্তিশালী সংহতিকৰী শক্তি হিচাপে কাম কৰে যিয়ে সামাজিক সম্প্ৰীতি বজাই ৰখাত সহায় কৰে।

সামূহিক আচাৰ-অনুষ্ঠানে সমাদৃত মূল্যবোধ আৰু মানদণ্ডসমূহ পুনৰ নিশ্চিত কৰি দলীয় পৰিচয়ক অধিক শক্তিশালী কৰে। যেতিয়া লোকসকলে প্ৰাৰ্থনা, অনুষ্ঠান বা ধৰ্মীয় সমাবেশত একত্ৰিতভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে, তেতিয়া তেওঁলোকে এক সামূহিক আনুগত্যৰ অনুভূতি লাভ কৰে যিয়ে সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ আসক্তি শক্তিশালী কৰে। সমাজবিজ্ঞানী এমিল ডুৰ্কেইমৰ মতে, এনেধৰণৰ আচাৰ-অনুষ্ঠানে সামূহিক বিবেকক পুনৰ নিশ্চিত কৰে, যিটো হৈছে সমাজক একত্ৰিত কৰি ৰখা আৰু ব্যক্তিৰ আচৰণক পথপ্ৰদৰ্শন কৰা সমন্বিত নৈতিক কাঠামো।

২. সামাজিক নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰদান কৰা

ধৰ্মই মানদণ্ড, মূল্যবোধ আৰু নৈতিক শিক্ষাৰ কাঠামোৰ জৰিয়তে ব্যক্তিৰ আচৰণক পথপ্ৰদৰ্শন কৰি সামাজিক নিয়ন্ত্ৰণৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য্য সম্পাদন কৰে। কি শুদ্ধ আৰু কি অশুদ্ধ তাৰ সংজ্ঞা দি ধৰ্মই আচৰণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাত সহায় কৰে আৰু ব্যক্তিসকলক সামাজিকভাৱে গ্ৰহণযোগ্য ধৰণে কাম কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰে। ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা নৈতিক নীতিবোৰে দৈনন্দিন আচৰণ গঢ় দিয়ে আৰু সমাজৰ ভিতৰত শৃংখলা বজাই ৰখাত অৰিহণা যোগায়।

পাপ, কৰ্ম আৰু ঐশ্বৰিক শাস্তিৰ দৰে বিশ্বাসসমূহে সামাজিক মানদণ্ডৰ প্ৰতি অনুগত হ'বলৈ উৎসাহিত কৰাত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

এই ধাৰণাসমূহে আনুষ্ঠানিক আইনী ব্যৱস্থাৰ বাহিৰলৈও বিস্তৃত এক নৈতিক জবাবদিহিতা সৃষ্টি কৰে, কিয়নো ব্যক্তিসকলে সততে এই বিশ্বাসৰ ভিত্তিত নিজৰ কাৰ্যকলাপ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে যে ভাল কামৰ পুৰস্কাৰ পোৱা যাব আৰু বেয়া কামৰ পৰিণতি ভুগিবলগীয়া হ'ব। নৈতিক দায়িত্ববোধৰ এই অন্তৰ্ভুক্তকৰণে সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰত শৃংখলা আৰু স্থিৰতা বজাই ৰখাত সহায় কৰে।

ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহে ধৰ্মীয় উপদেশ, ধৰ্মগ্ৰন্থ আৰু সাম্প্ৰদায়িক কাৰ্যকলাপৰ জৰিয়তে আচৰণ বিধি আৰু নৈতিক শিক্ষা প্ৰসাৰিত কৰি সামাজিক শৃংখলাক অধিক শক্তিশালী কৰে। ভাৰতীয় সমাজত, ধৰ্মীয় শিক্ষাত প্ৰায়ে সততা, দানশীলতা, দয়া আৰু বৃদ্ধসকলৰ প্ৰতি সন্মানৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়, যিয়ে সামাজিকভাৱে কাম্য আচৰণ গঢ়ি তোলাত সহায় কৰে আৰু সমাজৰ নৈতিক গাঁথনি শক্তিশালী কৰে।

৩. জীৱনক অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্য প্ৰদান কৰা

দুঃখ, মৃত্যু আৰু জীৱনৰ চূড়ান্ত উদ্দেশ্যৰ দৰে গভীৰ অন্তিত্বমূলক প্ৰশ্নসমূহ বুজাত ব্যক্তিসকলক সহায় কৰি ধৰ্মই জীৱনক অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্য প্ৰদানত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। ধৰ্মীয় বিশ্বাস আৰু দাৰ্শনিক শিক্ষাৰ জৰিয়তে, মানুহে জীৱনৰ অনিশ্চয়তা আৰু প্ৰত্যাহ্বানসমূহ অৰ্থপূৰ্ণভাৱে বুজিব পৰাকৈ কাঠামো বিচাৰি পায়। এই ব্যাখ্যাসমূহে এক দিশৰ অনুভূতি প্ৰদান কৰে আৰু ব্যক্তিসকলক তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাক এক বৃহৎ বিশ্বজনীন বা নৈতিক ব্যৱস্থাৰ ভিতৰত স্থাপন কৰাত সহায় কৰে।

কৰ্ম, ভাগ্য বা পৰকাল সম্পৰ্কীয় বিশ্বাসৰ দৰে ধাৰণাসমূহে কষ্ট আৰু হেৰুওৱাৰ সময়ত সাহুনা প্ৰদান কৰে। যেতিয়া ব্যক্তিসকলে অসুবিধা, অসুস্থতা বা শোকৰ সন্মুখীন হয়, তেতিয়া এই বিশ্বাস যে দুখৰ এটা উদ্দেশ্য আছে বা মৃত্যুৰ পিছতো জীৱন চলি থাকে, তেওঁলোকক আশ্বাস আৰু আশা প্ৰদান কৰিব পাৰে। এনেধৰণৰ বিশ্বাসে ব্যক্তিসকলক অধিক সহনশীলতা আৰু মানসিক শক্তিতে প্ৰতিকূলতা সহ্য কৰাত সহায় কৰে।

ধৰ্মীয় কাহিনী, পৌৰাণিক আখ্যান আৰু শিক্ষাসমূহে সফলতা আৰু দুৰ্ভাগ্য দুয়োটাৰে বাবে নৈতিক শিক্ষা আৰু ব্যাখ্যা আগবঢ়াই জীৱনৰ ঘটনাবোৰক অৰ্থপূৰ্ণভাৱে ব্যাখ্যা কৰাত সহায় কৰে। ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাক এক বৃহত্তৰ

আধ্যাত্মিক বৰ্ণনাৰ কাঠামোত ৰাখি, ধৰ্মই অনিশ্চয়তা, উদ্বেগ আৰু মানসিক চাপৰ অনুভূতি হ্ৰাস কৰে, যাৰ ফলত মানসিক স্থিৰতা আৰু আভ্যন্তৰীণ শান্তিৰ অনুভূতি গঢ়ি তোলাত অৰিহণা যোগায়।

৪. মানসিক সহায় প্ৰদান কৰা

ধৰ্মই ব্যক্তিসকলক, বিশেষকৈ অসুস্থতা, হেৰুওৱা বা প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ দৰে সংকটৰ সময়ত গুৰুত্বপূৰ্ণ মানসিক সহায় প্ৰদান কৰে। অনিশ্চয়তা আৰু দুৰ্দশাৰ মুহূৰ্তত, ধৰ্মীয় বিশ্বাস আৰু আচাৰ-অনুষ্ঠানে এই আশ্বাস দি সান্ত্বনা প্ৰদান কৰে যে তেওঁলোক অকলে নহয় আৰু তেওঁলোকৰ কষ্টৰ এক বৃহত্তৰ আধ্যাত্মিক কাঠামোৰ ভিতৰত অৰ্থ আছে। এই আশ্বাসৰ অনুভূতিয়ে মানুহক ভয়, শোক আৰু মানসিক যন্ত্ৰণা অধিক ফলপ্ৰসূভাৱে পৰিচালনা কৰাত সহায় কৰে।

প্ৰাৰ্থনা, আচাৰ-অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণ আৰু ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে জড়িত হোৱাৰ দৰে অভ্যাসসমূহে এনে সহায়ক পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰে য'ত ব্যক্তিসকলে তেওঁলোকৰ আবেগ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে আৰু সান্ত্বনা বিচাৰি পাব পাৰে। সামূহিক উপাসনা আৰু আধ্যাত্মিক সমাবেশে সমন্বিত অভিজ্ঞতাৰ অনুভূতি বৃদ্ধি কৰে, যাৰ ফলত ব্যক্তিসকলে আনৰ পৰা শক্তি আহৰণ কৰিব পাৰে যিসকলে সহানুভূতি, উৎসাহ আৰু নৈতিক সমৰ্থন আগবঢ়ায়। এই সামাজিক আৰু আধ্যাত্মিক সম্পদসমূহে মানুহক কঠিন পৰিস্থিতি মোকাবিলা কৰাত আৰু মানসিক স্থিৰতা পুনৰ গঢ়ি তোলাত সহায় কৰে।

বিশ্বাসে মানুহক এক উচ্চ শক্তিৰ ওপৰত আস্থা ৰাখিবলৈ আৰু ভৱিষ্যতৰ প্ৰতি আশাবাদী হৈ থাকিবলৈ উৎসাহিত কৰি আশা আৰু সহনশীলতা পোষণ কৰে। ভাৰতকে ধৰি বহু সমাজত, মানুহে প্ৰত্যাহ্বানমূলক সময়ত আশীৰ্বাদ, পথপ্ৰদৰ্শন আৰু আভ্যন্তৰীণ শান্তি বিচাৰিবলৈ সততে মন্দিৰ, মছজিদ বা নামঘৰলৈ যায়। এনেধৰণৰ অভ্যাসে মানসিক সুস্থতা শক্তিশালী কৰে আৰু প্ৰতিকূলতাৰ সন্মুখত শান্তি আৰু শক্তিৰ অনুভূতি প্ৰদান কৰে।

৫. সামাজিক পৰিৱৰ্তন ঘটায়:

ধৰ্মই সংস্কাৰ আন্দোলনক অনুপ্ৰাণিত কৰি আৰু সামাজিক ন্যায়ৰ দিশত প্ৰচেষ্টাক উৎসাহিত কৰি সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰসাৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে। ইতিহাসৰ বিভিন্ন সময়ত, ধৰ্মীয় ধাৰণা আৰু নৈতিক শিক্ষাই ব্যক্তি আৰু গোটক বৰ্তমানৰ সামাজিক ব্যৱস্থাক প্ৰশ্ন কৰিবলৈ আৰু অধিক ন্যায়সংগত আৰু মানৱীয় সমাজৰ বাবে ওকালতি কৰিবলৈ প্ৰেৰিত কৰিছে। দয়া, সমতা আৰু মানৱীয় মৰ্যাদাৰ দৰে মূল্যবোধৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি, ধৰ্ম পৰিৱৰ্তনৰ বাবে এক শক্তিশালী শক্তি হৈ পৰিব পাৰে।

ধৰ্মীয় নেতা আৰু সংস্কাৰকসকলে প্ৰায়ে বৈষম্য আৰু অত্যাচাৰৰ সমালোচনা কৰিবলৈ আধ্যাত্মিক নীতিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি সামাজিক অসমতা আৰু অন্যায়ক প্ৰত্যাখ্যান জনাইছে। তেওঁলোকৰ শিক্ষাই অনুগামীসকলক কঠোৰ সামাজিক প্ৰথাসমূহ পুনৰ্বিবেচনা কৰিবলৈ আৰু অধিক অন্তৰ্ভুক্তিমূলক সম্প্ৰদায় গঢ়ি তোলাৰ দিশত কাম কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিছে। এইদৰে, ধৰ্মই কেৱল সামাজিক শৃংখলা সংৰক্ষণেই নকৰে, বৰঞ্চ প্ৰগতিশীল পৰিৱৰ্তনৰ বাবে এক অনুঘটক হিচাপেও কাম কৰিব পাৰে।

ধৰ্মই সমন্বিত নৈতিক প্ৰতিশ্ৰুতিৰ চাৰিওফালে মানুহক সংগঠিত কৰি সমতা আৰু মানৱীয় কল্যাণৰ প্ৰসাৰ ঘটোৱা সামূহিক আন্দোলনক অনুপ্ৰাণিত কৰিব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, ভক্তি আৰু সুফী আন্দোলনে ভক্তি, প্ৰেম আৰু সমতাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি কঠোৰ সামাজিক স্তৰবিন্যাসক প্ৰত্যাখ্যান জনাইছিল আৰু অধিক অন্তৰ্ভুক্তিমূলক আধ্যাত্মিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ প্ৰসাৰ ঘটাইছিল। এনেধৰণৰ আন্দোলনে ধৰ্মই কেনেকৈ অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধ গঢ়ি তোলাৰ লগতে সামাজিক সম্প্ৰীতি আৰু পাৰস্পৰিক সন্মানৰ আদৰ্শক প্ৰসাৰিত কৰিব পাৰে তাৰ উদাহৰণ দাঙি ধৰে।

৬. সামাজিক □□□□□ক বৈধতা প্ৰদান কৰা

বৰ্তমানৰ সামাজিক ব্যৱস্থাসমূহক ঐশ্বৰিকভাৱে অনুমোদিত বা নৈতিকভাৱে ন্যায়সংগত বুলি উপস্থাপন কৰি ধৰ্মই সামাজিক □□□□□ক বৈধতা প্ৰদান কৰাতো ভূমিকা পালন কৰে। সামাজিক অনুষ্ঠান আৰু কৰ্তৃত্বৰ ধৰণসমূহক এক পৱিত্ৰ শৃংখলা অংশ হিচাপে ফ্ৰেম কৰি, ধৰ্মই লোকসকলক প্ৰতিষ্ঠিত মানদণ্ড আৰু ভূমিকাসমূহ প্ৰাকৃতিক আৰু প্ৰয়োজনীয় বুলি গ্ৰহণ কৰিবলৈ

উৎসাহিত কৰিব পাৰে। এই প্ৰক্ৰিয়াই সামাজিক সংগঠন আৰু ধাৰাবাহিকতাৰ বাবে এক নৈতিক ভিত্তি প্ৰদান কৰি স্থিৰতা সৃষ্টিত সহায় কৰে।

শিক্ষা আৰু পৰম্পৰাৰ জৰিয়তে, ধৰ্মই সমাজৰ ভিতৰত স্তৰবিন্যাস, কৰ্তৃত্ব আৰু পৰম্পৰাগত ভূমিকাক শক্তিশালী কৰিব পাৰে। ধৰ্মীয় মতবাদ আৰু ব্যাখ্যাসমূহে পৰিয়াল, সম্প্ৰদায়ৰ নেতা আৰু শাসকীয় কৰ্তৃপক্ষৰ দৰে প্ৰতিষ্ঠিত অনুষ্ঠানসমূহৰ প্ৰতি আনুগত্য, কৰ্তব্য আৰু সন্মানৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব পাৰে। ফলস্বৰূপে, ব্যক্তিসকলে সামাজিক ভূমিকা আৰু মৰ্যাদাৰ পাৰ্থক্যক এক বৃহত্তৰ নৈতিক বা আধ্যাত্মিক শৃংখলা অংশ বুলি বিবেচনা কৰিব পাৰে।

কিছুমান প্ৰসংগত, জাতিগত পাৰ্থক্য বা লিংগ নিয়মকে ধৰি সামাজিক অসমতাক সমৰ্থন কৰিবলৈ ধৰ্মীয় ধাৰণাসমূহ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে, সেয়া তেওঁলোকক ঐশ্বৰিকভাৱে নিৰ্ধাৰিত বা সাংস্কৃতিকভাৱে পৱিত্ৰ বুলি চিত্ৰিত কৰি। সমাজবিজ্ঞানীসকলে লক্ষ্য কৰে যে এই কাৰ্য্যই সামাজিক স্থিৰতা আৰু সংহতিত অৰিহণা যোগাব পাৰে, কিন্তু প্ৰতিষ্ঠিত গঠনসমূহক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱাত নিঃসাহিত কৰি অসমতাৰ ধৰণসমূহ বজাই ৰখাতো সহায় কৰিব পাৰে।

৭. সাংস্কৃতিক প্ৰবাহত সহায়ক:

ধৰ্মই পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি, ভাষা আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য প্ৰজন্মৰ পিছত প্ৰজন্মলৈ সংৰক্ষণ কৰি সাংস্কৃতিক সংক্ৰমণ বৃদ্ধিত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। ধৰ্মীয় আচাৰ-অনুষ্ঠান আৰু শিক্ষাৰ জৰিয়তে, সমূহে সমন্বিত মূল্যবোধ আৰু জীৱনধাৰাৰ ধৰণসমূহ এক প্ৰজন্মৰ পৰা পৰৱৰ্তী প্ৰজন্মলৈ প্ৰদান কৰে, যাৰ ফলত সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ ধাৰাবাহিকতা নিশ্চিত হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াই ব্যক্তিসকলক তেওঁলোকৰ শিপা বুজিবলৈ সহায় কৰে আৰু তেওঁলোকৰ সম্প্ৰদায়ৰ ঐতিহাসিক আৰু সাংস্কৃতিক পৃষ্ঠভূমিৰ সৈতে তেওঁলোকৰ সংযোগ শক্তিশালী কৰে।

আচাৰ-অনুষ্ঠান, পৌৰাণিক আখ্যান আৰু ধৰ্মগ্ৰন্থসমূহে সামূহিক স্মৃতি আৰু সাংস্কৃতিক জ্ঞান প্ৰেৰণৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বাহন হিচাপে কাম কৰে। ইহঁতে এটা

সম্প্ৰদায়ৰ বিশ্বদৃষ্টিভংগী গঢ় দিয়া কাহিনী, নৈতিক শিক্ষা আৰু ঐতিহাসিক অভিজ্ঞতা বহন কৰে। ধৰ্মীয় আচাৰ-অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণ কৰি আৰু ধৰ্মীয় আখ্যান শিকি, ব্যক্তিসকলে সাংস্কৃতিক মানদণ্ডসমূহ আভ্যন্তৰীণ কৰি লয় আৰু এক বৃহত্তৰ সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ প্ৰতি আনুগত্যৰ অনুভূতি গঢ়ি তোলে।

ধৰ্মীয় উৎসৱসমূহেও সম্প্ৰদায়সমূহক সমন্বিত ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা উদযাপন কৰিবলৈ একত্ৰিত কৰি সাংস্কৃতিক ধাৰাবাহিকতা বজাই ৰখাত এক মুখ্য ভূমিকা পালন কৰে। এই উপলক্ষ্যসমূহে সামূহিক অংশগ্ৰহণ, প্ৰতীকী আচাৰ-অনুষ্ঠান আৰু পৰম্পৰাগত অভ্যাসৰ জৰিয়তে সাংস্কৃতিক মূল্যবোধক শক্তিশালী কৰে। অসমীয়া সমাজত, নাম-কীৰ্তনৰ দৰে ধৰ্মীয় পৰম্পৰাসমূহে এই অঞ্চলৰ সমৃদ্ধ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য প্ৰতিফলিত কৰা ভক্তিমূলক অভ্যাস, সংগীত আৰু সাম্প্ৰদায়িক সমাবেশসমূহক টিকাই ৰাখি সাংস্কৃতিক পৰিচয় সংৰক্ষণ কৰাত সহায় কৰে।

৮. সমাজ কল্যাণক উৎসাহিত কৰা:

ধৰ্মই দানশীলতা, দয়া আৰু আনৰ সেৱাৰ মূল্যবোধৰ প্ৰসাৰ ঘটাই সমাজ কল্যাণক উৎসাহিত কৰে। বহু ধৰ্মীয় পৰম্পৰাই অভাৱগ্ৰস্ত লোকসকলক সহায় কৰা আৰু বৃহত্তৰ সম্প্ৰদায়ৰ কল্যাণত অৰিহণা যোগোৱাৰ নৈতিক দায়িত্বৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। দয়া, উদাৰতা আৰু সহানুভূতিৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা শিক্ষাৰ জৰিয়তে, ধৰ্মই ব্যক্তিসকলক ব্যক্তিগত স্বার্থৰ বাহিৰলৈ চাবলৈ আৰু সমগ্ৰ সমাজৰ উপকাৰ হয় এনেধৰণৰ কাৰ্যত লিপ্ত হ'বলৈ প্ৰেৰিত কৰে।

ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায়সমূহে প্ৰায়ে দৰিদ্ৰক আহাৰ প্ৰদান, আশ্ৰয় প্ৰদান, বিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয় পৰিচালনা কৰাকে ধৰি বিভিন্ন ধৰণৰ কল্যাণমূলক কাৰ্যকলাপ সংগঠিত আৰু সমৰ্থন কৰে। এই পদক্ষেপসমূহে সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক অসমতা দূৰ কৰাত সহায় কৰাৰ লগতে দুৰ্বল জনগোষ্ঠীসমূহক অত্যাৱশ্যকীয় সেৱা আগবঢ়ায়। স্বেচ্ছাসেৱক আৰু সম্পদ

সংগঠিত কৰি, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহে সামাজিক উন্নয়ন সমৰ্থন আৰু জীৱনৰ মান উন্নত কৰাত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

ধৰ্মই নৈতিক কৰ্তব্য আৰু সামূহিক দায়িত্ববোধৰ অনুভূতি বৃদ্ধি কৰি পৰোপকাৰিতা আৰু সম্প্ৰদায় সেৱাক উৎসাহিত কৰে। দান আৰু সহায় কৰাৰ কাৰ্য্যসমূহক প্ৰায়ে বিশ্বাস আৰু ভক্তিৰ প্ৰকাশ হিচাপে দেখা হয়, যাৰ ফলত সমাজৰ ভিতৰত সহযোগিতা আৰু পাৰস্পৰিক সহায়ৰ মনোভাৱ শক্তিশালী হয়। উদাহৰণস্বৰূপে, শিখ ধৰ্মত লংগৰ প্ৰথা, য'ত পটভূমি নিৰ্বিশেষে সকলোকে বিনামূলীয়া আহাৰ পৰিবেশন কৰা হয়, আৰু ধৰ্মীয় সংগঠনসমূহে কৰা বিভিন্ন দাতব্য কাৰ্য্যই ধৰ্মই কেনেদৰে সমাজ কল্যাণ আৰু মানৱীয় মূল্যবোধৰ প্ৰসাৰ ঘটাব পাৰে তাৰ চিত্ৰ দাঙি ধৰে।

এক কাৰ্যবাদী (Functionalist) দৃষ্টিভংগীৰ পৰা, ধৰ্মক এনে এক অনুষ্ঠান হিচাপে বুজা হয় যিয়ে ব্যক্তিসকলক এক সমন্বিত নৈতিক সম্প্ৰদায়ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি সামাজিক স্থিৰতাত অৰিহণা যোগায়। ই আচৰণক পথপ্ৰদৰ্শন কৰা আৰু সামাজিক শৃংখলা প্ৰসাৰ কৰা সমন্বিত মূল্যবোধ আৰু মানদণ্ডৰ এক সমষ্টি প্ৰদান কৰে, যাৰ ফলত ব্যক্তিসকলে বৃহত্তৰ সমাজৰ সৈতে সংযুক্ত অনুভৱ কৰাত সহায় হয়। সামূহিক বিশ্বাসসমূহক শক্তিশালী কৰি আৰু সহযোগিতাক উৎসাহিত কৰি, ধৰ্মই সামাজিক সম্প্ৰীতি আৰু ধাৰাবাহিকতা বজাই ৰখাত সহায় কৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে, সংঘাত তত্ত্ববিদসকলে (Conflict theorists) যুক্তি দিয়ে যে ধৰ্মই সামাজিক স্তৰবিন্যাসক বৈধতা প্ৰদান কৰি আৰু স্থিতি অৱস্থাক প্ৰত্যাঙ্কন জনোৱাত নিুৎসাহিত কৰি অসমতা আৰু বৰ্তমানৰ ক্ষমতা গঠনসমূহক শক্তিশালী কৰিব পাৰে। এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা, ধৰ্মই প্ৰভাৱশালী গোটসমূহৰ স্বাৰ্থ পূৰণ কৰাৰ লগতে সামাজিক স্তৰবিন্যাসৰ ধৰণসমূহ বজাই ৰাখিব পাৰে।

সামৰণিত ক'ব পাৰি যে, ধৰ্ম এক শক্তিশালী সামাজিক অনুষ্ঠান হিচাপে কাম কৰে যিয়ে সামাজিক একতা, নৈতিক নিয়ন্ত্ৰণ, মানসিক সহায় আৰু সাংস্কৃতিক ধাৰাবাহিকতা বৃদ্ধি কৰে, লগতে কেতিয়াবা সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ বাবে এক শক্তি হিচাপেও কাম কৰে। একে সময়তে, ই বৰ্তমানৰ সামাজিক গঠন আৰু অসমতাক বৈধতা প্ৰদান কৰিব পাৰে, যিয়ে সমাজত ইয়াৰ জটিল আৰু বহুমুখী ভূমিকা প্ৰদৰ্শন কৰে।